

ถูกปลด ... เพราะละทิ้งหน้าที่เกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันควร !

นายนิรัฐ อินทร พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

Topic : สารคดี..ดี.. จากคดีปกครอง

กรณีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควรนั้น ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งอาจถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ทั้งนี้ ในการอ้างเหตุผลว่าไม่อาจมาปฏิบัติราชการได้ จะต้องมีการพยานหลักฐานที่รับฟังได้ การอ้างว่าตนถูกป่วยจนไม่สามารถมาทำงานได้โดยมีเพียงบันทึกรับแจ้งความประจำวันเป็นหลักฐานโดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นใดนั้นไม่อาจรับฟังได้ อีกทั้งการกลับมาปฏิบัติงานในภายหลังก็ไม่ถือเป็นเหตุให้ลดโทษโดยลงโทษต่ำกว่าปลดออกจากราชการได้

คำสำคัญ : วินัยอย่างร้ายแรง, ละทิ้งหน้าที่ราชการ, ไม่มีเหตุอันสมควร

เหตุเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดี

มูลเหตุของข้อพิพาท สืบเนื่องจาก...นายหนุ่มซึ่งเป็นข้าราชการไม่มาปฏิบัติราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเกินกว่า 15 วัน โดยอ้างเหตุว่าตนถูกป่วยที่บ้านและระหว่างการเดินทางมาทำงาน ทำให้ไม่อาจมาทำงานได้ และได้ไปแจ้งความไว้ที่สถานีตำรวจแล้ว ซึ่งบางวันตนได้มาทำงานแต่มิได้ลงชื่อในบัญชีลงเวลาเนื่องจากถูกกั้นแกล้งเอาบัญชีไปเก็บไว้ หลังจากมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงตามรายงานการสอบสวนว่า นายหนุ่มขาดราชการตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน 2552 ถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 รวมจำนวน 23 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วจึงมีคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ตามมาตรา 85 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

นายหนุ่มได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ เป็นเหตุให้นายหนุ่มนำคดีมาฟ้องศาลปกครอง โดยอ้างว่าตนมิได้ขาดราชการต่อเนื่องเกินกว่า 15 วัน เพราะบางวันได้มาทำงานแต่มิได้ลงเวลา รวมทั้งตนมิได้ขาดราชการไปเลยแต่ได้กลับมาปฏิบัติงานในภายหลัง จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการและเพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าว

ความเป็นธรรม ... จากคำพิพากษาศาลปกครอง

คดีนี้มีข้อกฎหมายที่สำคัญ คือ มาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งบัญญัติว่า การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (3) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ บทบัญญัตินี้มีความหมายว่า ข้าราชการนั้นไม่ได้มาปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยไม่สามารถติดตามตัวได้ตั้งแต่แรกที่ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการนับเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน โดยต้องพิจารณาว่ามีเหตุผลอันสมควรหรือไม่

ปัญหา (1) ผู้ฟ้องคดีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้มาลงชื่อปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่ 28 ถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 และไม่ได้ยื่นใบลาต่อผู้บังคับบัญชา โดยเมื่อพิจารณาวันที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้มาลงชื่อปฏิบัติราชการและไม่ได้ยื่นใบลานั้นต่อเนื่องกันไปทุกวันรวมทั้งวันหยุดราชการที่อยู่ในระหว่างนั้นด้วย ถือว่าผู้ฟ้องคดีขาดราชการในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกิน 15 วัน ตามนัยมาตรา 85 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการมานานและได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รวบรวมวันลาของข้าราชการ จึงย่อมทราบระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการลาหรือการไม่มาปฏิบัติราชการเป็นอย่างดี และย่อมทราบว่าบัญชีการลงเวลาการปฏิบัติราชการถือเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าข้าราชการที่ลงชื่อได้มาปฏิบัติงาน และจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานก็ให้การสอดคล้องกันว่า หน่วยงานได้มีแนวปฏิบัติในการลงเวลาปฏิบัติราชการที่บุคลากรต่างทราบและเข้าใจเป็นอย่างดี

ฉะนั้น หากผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติงานจริง ย่อมควรชวนขวาลงเวลาปฏิบัติราชการในบัญชีลงเวลา หรือหากมีการกลั่นแกล้งนำบัญชีไปซ่อน ผู้ฟ้องคดีก็สามารถแจ้งปัญหาต่อผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปได้ ประกอบกับไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ฟ้องคดีเจ็บป่วยหรือประสบปัญหาถึงขนาดไม่สามารถเดินทางมาปฏิบัติราชการหรือยื่นใบลาได้ รวมทั้งไม่มีพยานบุคคลหรือพยานหลักฐานใดแสดงว่าผู้ฟ้องคดีถูกบงการร้ายตามที่กล่าวอ้าง คงมีแต่เพียงรายงานประจำวันรับแจ้งความของสถานีตำรวจเป็นหลักฐานเท่านั้น พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ปัญหา (2) คำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งโทษที่ลงได้ คือ ปลดออกกับไล่ออกจากราชการฐานใดฐานหนึ่งตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน การที่ผู้บังคับบัญชาลงโทษปลดออกจากราชการ อันเป็นโทษขั้นต่ำสุดที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นคุณแก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว คำสั่งลงโทษดังกล่าวจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย และแม้ผู้ฟ้องคดีจะได้กลับมาปฏิบัติราชการในภายหลัง ก็ไม่อาจนำเอาพฤติการณ์ดังกล่าวมาเป็นเหตุลดหย่อนโทษให้ได้รับโทษน้อยกว่าปลดออกจากราชการได้ (ผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ. 5/2562)

หลักกฎหมายปกครองและบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีดังกล่าว เป็นอุทธรณ์สำคัญสำหรับข้าราชการในเรื่องการมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยไม่อาจขาดราชการต่อเนื่องเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรได้ ซึ่งถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่อาจถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ นอกจากนี้ การลงเวลาปฏิบัติราชการถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของการปฏิบัติราชการที่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องถือปฏิบัติ บัญชีการลงเวลาปฏิบัติราชการ จึงถือเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ทราบว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงไม่อาจอ้างว่าไม่สามารถลงชื่อได้เนื่องจากมีการนำบัญชีการลงเวลาไปซ่อนหรือถูกกลั่นแกล้ง เพราะแม้เป็นจริงตามที่กล่าวอ้าง ข้าราชการผู้นั้นจะต้องแจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นต่อผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปให้รับทราบมิใช่หนึ่งเฉยโดยไม่ลงเวลา ทั้งนี้ เพราะเวลาในการปฏิบัติราชการมีความสำคัญและมีผลต่ออนาคตในการรับราชการครับ

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่ “สายด่วนศาลปกครอง 1355” และสืบค้นบทความย้อนหลังได้ที่ www.admindcourt.go.th ⇨ เมนูวิชาการ ⇨ เมนูย่อย่อทหาธรรมจากคดีปกครอง)